

บทที่ 3

นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมของไทยและเวียดนาม

ในบทนี้จะกล่าวถึงนโยบายที่เกี่ยวกับการทูตเชิงวัฒนธรรมของไทยและเวียดนาม โดยทั้งไทยและเวียดนามต่างก็ปรับเปลี่ยนนโยบายของตนเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยรัฐบาลทั้งสองประเทศต่างก็มีนโยบายการต่างประเทศที่บูรณาการหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งสองประเทศนั้นก็ได้นำมาใช้วัฒนธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมาในระยะหนึ่งและในปัจจุบันก็ยังคงดำเนินการอยู่ ซึ่งนโยบายดังกล่าวก็ได้ผลที่ดีโดยได้รับการส่งเสริมให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามแนวนโยบายที่รัฐบาลกำหนดและได้ประกาศไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สภาพการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงแปรผันอยู่ตลอดเวลาไม่มีการหยุดนิ่ง เพียงแต่บางขณะเปลี่ยนแปลงไปอย่างช้าๆ แต่ในบางขณะก็เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกินกว่าที่คาดหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่แน่นอนที่บุคคลหรือสิ่งแวดล้อมในส่วนต่างๆ จะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น จึงเป็นธรรมดาที่นโยบายต่างประเทศ จะต้องมีการปรับตัวเพื่อรับสถานการณ์ระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ การทูตเชิงวัฒนธรรมได้ให้ความสำคัญหรือเน้นที่ภาคประชาชน เป็นการสร้างความรู้จัก ความไว้วางใจและความเป็นมิตรมากกว่าที่จะมีเป้าหมายหรือหวังผลทางการเมืองโดยตรง (แม้ว่าที่ที่สุดแล้วการทูตเชิงวัฒนธรรมจะสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการเมือง และเศรษฐกิจก็ตาม) ดังนั้นการนำการทูตเชิงวัฒนธรรมมาใช้เป็นองค์ประกอบหลักในนโยบายการทูตสาธารณะ เพื่อให้รัฐบาลเข้าถึงประชาชนในระดับปัจเจกบุคคลได้ และใช้ในการเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ของชาติ

3.1 นโยบายต่างประเทศของไทยด้านวัฒนธรรม

นโยบายต่างประเทศของไทย ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดไว้เป็นแนวหลักที่จะดำเนินการควบไปพร้อมกันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งทั้ง 3 ด้านนี้มีความเกี่ยวพันต่อเนื่องและเป็นเหตุเป็นผลเกื้อกูลแก่กันและกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้บรรลุผลและเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติและบทบาทการทูตเชิงวัฒนธรรมจึงถูกนำมาใช้มากขึ้นในปัจจุบัน

คำว่า “การทูตเชิงวัฒนธรรม” หรือ Cultural Diplomacy เป็นคำที่มีความหมายแสดงถึงบทบาทของวัฒนธรรมที่สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการดำเนินงานทางการทูตได้ หัวใจของงานการทูตเชิงวัฒนธรรมที่กระทรวงการต่างประเทศกำลังดำเนินการอยู่ คือทำอย่างไรที่จะให้ชาวต่างชาติโดยเฉพาะในระดับประชาชนทั่วไปเกิดความนิยมชมชอบความเป็นไทย เกิดความรู้สึกที่ดีและความเข้าใจอันดีต่อประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินนโยบายต่างประเทศทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กระทรวงการต่างประเทศได้มีกลไกดำเนินงานตามนโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรม โดยใช้เครื่องมือทางวัฒนธรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลาย ภายใต้กรอบนโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมโดยการจัดตั้ง “คณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ” โดยการรวบรวมเอาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมทั้งหมดมารวมไว้ด้วยกันเพื่อให้เป็นกลไกและเครื่องมือที่สำคัญที่มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบการดำเนินนโยบายต่างประเทศด้านวัฒนธรรมของรัฐบาลให้เป็นไปอย่างมีระบบและทิศทางเดียวกัน (สโหมสรสาธิต, 2541 : 185-189)

บทบาทหลักทางวัฒนธรรมของกระทรวงการต่างประเทศ คือเป็นผู้กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินนโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมว่าจะดำเนินไปทางใด ควรมีลักษณะอย่างไร และใช้เครื่องมือชนิดใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละประเทศ โดยมีหน่วยงานอื่นๆ ในคณะกรรมการฯ เป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายให้บรรลุเป้าหมายโดยการใช้เครื่องมือและความชำนาญที่แต่ละหน่วยงานมีอยู่ อาทิสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและกรมศิลปากร จะใช้เครื่องมือทางศิลปะ นาฏศิลป์ และดนตรี กรมการศาสนาจะใช้เครื่องมือทางศาสนา กรมวิเทศสหการจะใช้เครื่องมือในด้านการให้ทุนความช่วยเหลือ กรมประชาสัมพันธ์ใช้เครื่องมือในด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการใช้เครื่องมือทางสถาบันการศึกษาและวิทยาการ กรมพลศึกษาใช้เครื่องมือทางด้านกีฬา และกระทรวงการต่างประเทศใช้เครื่องมือในด้านการส่งเสริมภาพพจน์ของประเทศ สำหรับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมในต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศในฐานะผู้ดูแลนโยบายต่างประเทศในภาพรวมและเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ของคณะกรรมการฯ จึงช่วยให้สามารถวิเคราะห์และประเมินความเกี่ยวพันระหว่างสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาตามภูมิภาคต่างๆ ของโลก เพื่อนำวัฒนธรรมมาประมวลปรับใช้ส่งเสริมการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่ตอบสนองผลประโยชน์ของชาติได้

กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดทำ “แผนแม่บทการพัฒนาความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรมของไทยกับประเทศต่างๆ” เพื่อเป็นเป้าหมายของการดำเนินนโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2535 โดยตามแผนแม่บทดังกล่าวได้

กำหนดลำดับความสำคัญของกลุ่มประเทศเป้าหมายไว้ด้วยกัน 3 กลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มก็มีวัตถุประสงค์ของการใช้นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมแตกต่างกันไปตามลักษณะของความสัมพันธ์กับไทย ดังนี้

กลุ่มประเทศเป้าหมายที่ 1 ได้แก่ประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่สำคัญที่สุดต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง ความมั่นคง และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประเทศลาว กัมพูชา เวียดนาม และพม่า เพื่อนบ้านที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมคล้ายกับไทย ในช่วงสงครามเย็นความขัดแย้งทางอุดมการณ์และลัทธิทางการเมืองได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่ปิดกั้นความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย เมื่อสงครามเย็นสิ้นสุดลงโลกได้เปลี่ยนจากยุคความขัดแย้งไปสู่ยุคแห่งความร่วมมือ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับกลุ่มประเทศเหล่านี้ก็ไม่ได้พัฒนาดีขึ้นอย่างคาดหวัง ถึงแม้ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองหมดไป แต่กลับมีความหวาดระแวงสงสัยในเจตนารมณ์ของไทยเข้ามาแทนที่ อันเนื่องมาจากปัจจัยทางประวัติศาสตร์ก่อบรรยากาศที่ไทยใช้นโยบายแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจเป็นตัวนำในการเปิดความสัมพันธ์ จึงต้องใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าไปช่วยเร่งสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจให้เกิดขึ้น ขจัดความหวาดระแวงสงสัยระหว่างกันทั้งในระดับรัฐบาลและระดับประชาชน แก้ปัญหาภาพพจน์ของการเอารัดเอาเปรียบมาเป็นภาพพจน์ของการเป็นผู้ให้ และที่สำคัญเพื่อกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกร่วมทางวัฒนธรรมในหมู่ประชาชนของประเทศเหล่านี้ว่าเรามีวัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งหมายถึงการเป็น “พวก” หรือมี “รากเหง้า” เดียวกัน ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้จะเป็พื้นฐานที่มั่นคงต่อการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อกัน อันจะส่งผลดีต่อการสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศในภูมิภาคต่อไป

กลุ่มประเทศเป้าหมายที่ 2 ได้แก่กลุ่มประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจการค้าของไทยในปัจจุบัน คือ กลุ่มประเทศยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการใช้นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมโดยให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์สร้างภาพพจน์และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นในด้านการเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์วัฒนธรรมที่โดดเด่นเป็นของตนเอง มีประวัติศาสตร์และอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองสืบทอดมาเป็นระยะเวลายาวนาน เป็นสังคมชาวพุทธที่รักความสงบ มีสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยทั่วประเทศ มีสถานที่ท่องเที่ยวอันสวยงาม มีระบบการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน และอื่นๆ ที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถอยู่อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และมีสถานะเท่าเทียมกับนานาชาติใน

เวทีระหว่างประเทศ และหน่วยงานที่ควรจะทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุดก็คือสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกของไทย

กลุ่มประเทศเป้าหมายที่ 3 ได้แก่กลุ่มประเทศที่กำลังเพิ่มความสำคัญด้านเศรษฐกิจต่อไทย ในอนาคต ได้แก่กลุ่มประเทศเอเชียใต้ ลาตินอเมริกา ยุโรปตะวันออก และแอฟริกา วัตถุประสงค์ของการใช้นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมกับประเทศกลุ่มนี้คือการทำให้ประเทศเหล่านี้รู้จักหรือมีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยมากขึ้น เพื่อช่วยส่งเสริมนโยบายการแสวงหาตลาดสินค้าแห่งใหม่ของไทย

ดังนั้นเมื่อวัตถุประสงค์ของการใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมในแต่ละกลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน ลักษณะของการดำเนินงาน โครงการทางวัฒนธรรมในแต่ละที่ย่อมแตกต่างกันไป ในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านของไทยเครื่องมือทางวัฒนธรรมที่จะให้ผลตามเป้าหมายแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ

ประการแรก การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในรูปของทุนฝึกอบรมและทุนการศึกษา ในไทยซึ่งจะเป็นวิธีที่ไทยจะสามารถปลูกฝังวัฒนธรรมไทยที่จะช่วยให้ผู้รับทุนจากประเทศเหล่านี้ได้รับประสบการณ์กลับไปช่วยพัฒนาประเทศพร้อมกับความรู้สึกที่ดีต่อไทย ซึ่งแนวทางดังกล่าว กรมวิเทศสหการและสถาบันการศึกษาของไทยหลายแห่งกำลังดำเนินการอยู่

ประการที่สอง การร่วมกันจัดฉลองประเพณีทางพุทธศาสนา และวัฒนธรรมอื่นๆ ที่มีอยู่ร่วมกันซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดความรู้สึกผูกพันกันมากขึ้น อาทิการจัดโครงการทอดกฐินพระราชทาน งานสงกรานต์ ลอยกระทง กีฬา นาฏศิลป์ และดนตรีพื้นเมือง ในลักษณะนี้ไม่ใช่การเผยแผ่วัฒนธรรม แต่เป็นการนำเอาวัฒนธรรมที่มีอยู่ร่วมกันมาสร้างความผูกพันทางจิตใจระหว่างชาวพุทธด้วยกัน ซึ่งถ้าหากทำได้ดีก็จะเป็นประโยชน์ต่อไทยในเวทีอาเซียน นอกจากนี้การใช้สื่อวัฒนธรรมสมัยใหม่ อาทิ การจัดแสดงคอนเสิร์ต การฉายละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ไทย ก็จะเป็นวิธีที่จะช่วยให้เกิดความรู้สึกนิยมไทยได้อย่างกว้างขวาง

ประการที่สาม ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญและสามารถเข้าถึงประชาชนในประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้ค่อนข้างง่ายคือการเผยแพร่งานภาษาไทย ในปัจจุบันภาษาไทยกำลังเป็นที่นิยมเรียนกันมากไม่ว่าจะในกัมพูชา เวียดนาม พม่า หรือลาว เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาไทยหมายถึงโอกาสทางเศรษฐกิจของคนเหล่านี้ในการหางานทำ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ไทยได้ใช้ภาษาไทยเป็นสื่อทางการทูตเชิงวัฒนธรรมเหมือนกับที่อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน และญี่ปุ่น ได้ใช้กับประเทศทั่วโลกมาแล้ว

3.1.1 นโยบายด้านการต่างประเทศของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตรนายกรัฐมนตรี

ในด้านนโยบายการต่างประเทศของไทยในปัจจุบันที่รัฐบาลได้ประกาศไว้ ดังนี้

1. เร่งส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมความร่วมมือทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีและความใกล้ชิดระหว่างกัน อันจะนำไปสู่การขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การขยายการค้ามาคมขนส่ง และความร่วมมือด้านอื่นๆ ภายใต้กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคเพื่อส่งเสริมความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน

2. สร้างความสามัคคีและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดตั้งประชาคมอาเซียนและส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ และเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความมั่นคง

3. เสริมสร้างบทบาทที่สร้างสรรค์และส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติในองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเวทีสหประชาชาติและองค์การระดับภูมิภาคต่างๆ เพื่อรักษาสันติภาพและความมั่นคง ส่งเสริมกระบวนการประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนร่วมมือในการแก้ไขปัญหาข้ามชาติทุกด้านที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์

4. กระชับความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศ กลุ่มประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลก เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในประเทศไทยพร้อมกับการสร้างภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการแข่งขันให้เศรษฐกิจไทย

5. สนับสนุนการเข้าถึงในระดับประชาชนของนานาชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศกำลังพัฒนา เพื่อให้ประชาชน รัฐบาล และประชาคมระหว่างประเทศ มีทัศนคติในทางบวกต่อประชาชนและประเทศไทย

6. ส่งเสริมการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาเรื่องพรมแดนและการเปลี่ยนแปลงในโลกที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย เพื่อก่อให้เกิดฉันทามติในการกำหนดนโยบายและดำเนินนโยบายต่างประเทศ

7. สนับสนุนการทูตเพื่อประชาชน กลุ่มครองผลประโยชน์ของคนไทย คุณแลคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะคนไทยที่ประกอบอาชีพและมีถิ่นฐานในต่างประเทศ ส่งเสริมบทบาทและความแข็งแกร่งของชุมชนชาวไทยในการรักษาเอกลักษณ์และความเป็นไทย

8. ใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่งในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาค ให้เป็นประโยชน์ต่อการขยายฐานเศรษฐกิจทั้งการผลิตและการลงทุน โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่อยู่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ

9. ประสานการดำเนินงานของส่วนราชการในต่างประเทศ ตามแนวทางนโยบายที่มประเทศไทยเพื่อให้การดำเนินงานด้านการต่างประเทศมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณภาพ

10. ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประเทศมุสลิมและองค์กรอิสลามระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่าประเทศไทยกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย ในฐานะปัญหาภายในประเทศที่มีความสำคัญด้วยหลักการตามแนวพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”

ในคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีได้แถลงในส่วนของนโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ข้อ ๔.๔.๒ รัฐบาลจะ “อุปถัมภ์ คุ้มครอง และทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นๆ ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนาเพื่อให้การบริหารจัดการ ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนาเพื่อนำหลักธรรมของศาสนาไปใช้ในการส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิต” และข้อ ๔.๔.๔ สร้างสรรค์อารยธรรมที่ค้ำจุนวิถีชีวิตและสังคมคุณภาพ ดังนี้

1. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญต่อบุคลากรทางด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ทุกแขนง ทุกสาขาอาชีพ ให้ได้รับการดูแลและมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อเป็นแม่พิมพ์ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาองค์ความรู้ รวมถึงเป็นทูตวัฒนธรรม และเป็นแบบอย่างและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่อนุชนรุ่นหลัง

2. ส่งเสริมความร่วมมือและเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับอารยประเทศและประชาคมอาเซียน ร้อยเรียงเรื่องราวผ่านการสื่อสารรูปแบบใหม่และเทคโนโลยีทันสมัย ผลิตสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สื่อเคลื่อนไหว สารคดีและภาพยนตร์ รวมทั้งเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสื่อสารที่ทันสมัย (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๕๔ : ๓๑-๓๒)

3.1.2 นโยบายด้านศาสนาของกระทรวงการต่างประเทศ

ในการกำหนดนโยบายด้านวัฒนธรรมโดยเฉพาะด้านศาสนานั้น โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ตามนโยบายของคณะรัฐมนตรีและนโยบายของกระทรวงการต่างประเทศเอง และงานด้านการทูตนั้นศาสนาถือเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำคัญในระดับประชาชนต่อประชาชน โดยโครงการต่างของกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักคือ กองวัฒนธรรมสัมพันธ์ โดยรับผิดชอบในการดูแลด้านศาสนาต่างๆ โดยหลักๆแล้วโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนพระพุทธศาสนาที่ทางกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการอยู่ในขณะนี้ คือ

1. โครงการกฐินพระราชทาน

โครงการกฐินพระราชทานนั้น โดยมีความเป็นมาของโครงการ หลักการและเหตุผลมาจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและนอกเหนือจากนั้นยังทรงประสงค์ทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาในประเทศไทยแล้ว พระองค์ยังทรงประสงค์ที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศด้วย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาในต่างประเทศยังเป็นการกระชับความสัมพันธ์กับมิตรประเทศเพื่อนบ้านที่นับถือพุทธศาสนาเช่นเดียวกับไทย โดยโครงการกฐินพระราชทานนี้ได้เริ่มโครงการมาตั้งแต่ปี 2538 ในสมัยที่ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาโครงการกฐินพระราชทานก็ประสบความสำเร็จและได้รับการตอบรับด้วยดีเสมอมาตลอด เนื่องจากการที่จัดพิธีกรรมทางพุทธศาสนาเช่นนี้จะเป็แนวทางที่ประเทศผู้รับตอบรับด้วยดี เพราะว่าเป็นจุดร่วมของศรัทธาและก่อให้เกิดสำนึกร่วมทางวัฒนธรรมในหมู่ประชาชนระหว่างประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนาด้วยกัน ซึ่งการเชิญผ้าพระกฐินพระราชทานไปยังประเทศต่างๆเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับการดำเนินการตามนโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมและการทูตเพื่อประชาชน โดยเริ่มจาก 3 ประเทศ ลาว พม่า กัมพูชา และขยายออกไปในภูมิภาคเอเชีย ในปัจจุบันได้เพิ่มจำนวนประเทศผู้รับเป็น 10 ประเทศ ซึ่งประกอบด้วย กัมพูชา พม่า เนปาล อินเดีย ลาว จีน ศรีลังกา อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม โดยผ่านสถานทูตและสถานกงสุลใหญ่ไทยในประเทศต่างๆ

บทบาทของกระทรวงที่ช่วยสนับสนุนงานด้านศาสนา โดยเฉพาะพุทธศาสนาของไทยที่เผยแพร่
ออกไปยังต่างประเทศโดยผ่านการทูตเชิงวัฒนธรรม ด้วยการทอคณัฐนพระราชทานยังต่างประเทศ

2. โครงการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ

ซึ่งในปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการ
ส่งเสริมการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนา ในลักษณะที่แต่ละหน่วยงานก็จะทำเฉพาะในส่วนของตัวเอง
แต่่ายังไม่มึหน่วยงานดูแลการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนาในภาพรวม ดังนั้นกระทรวงการต่างประเทศ
จึงมีแผนการจัดตั้ง คณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ ซึ่ง
คณะกรรมการฯ จะเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ
ที่รับผิดชอบด้านการเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนา และควรเห็นว่าการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมความร่วมมือ
ด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นกองทุนตั้งต้นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการ
สนับสนุนโครงการและกิจกรรมในการส่งเสริมพระพุทธรูปศาสนาในต่างประเทศต่อไป เพื่อส่งเสริม
พระพุทธรูปศาสนาในต่างประเทศอย่างบูรณาการเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยมีการประสิทธิภาพ
และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานการ
ประชุมเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ ณ วิเทศสโมสร โดยที่ใน
ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินการเกี่ยวกับพระพุทธรูปศาสนา กระทรวงการ
ต่างประเทศจึงได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาร่วมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในการ
ส่งเสริมและเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศอย่างบูรณาการ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ที่ประชุมฯ ได้หารือเกี่ยวกับร่างแผนยุทธศาสตร์ด้านการ
ส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ การจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมความ
ร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ และการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือด้าน
พระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ ซึ่งเป็นการดำเนินการนอกเหนือจากภารกิจด้านพระพุทธรูปศาสนา
ของแต่ละหน่วยงานที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. ร่างแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับต่างประเทศ จัดทำ
ขึ้นเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธรูปศาสนากับ
ต่างประเทศให้เป็นรูปธรรม โดยประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์คือ

(1) ส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกของประเทศไทยและส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาพระพุทธศาสนากับต่างประเทศ

(2) ใช้บทบาทของพระพุทธศาสนาส่งเสริมการดำเนินงานทางการทูตเชิงวัฒนธรรม เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในระดับรัฐบาล-ประชาชน และประชาชน-ประชาชน

(3) ใช้บทบาทของพระพุทธศาสนาในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ

(4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนาและการสักการะสถานที่สำคัญและประกอบศาสนกิจทางพุทธศาสนาในประเทศไทยและต่างประเทศ

(5) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างศาสนา

2. การจัดตั้งเงินกองทุนตั้งต้น (seed money) ที่ประชุมฯ เห็นพ้องว่า การจัดตั้งกองทุนตั้งต้น จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินโครงการด้านวิชาการหรือกิจกรรมอื่นๆ ในการส่งเสริมพระพุทธศาสนากับต่างประเทศ โดยกระทรวงการต่างประเทศจะเสนอเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรีขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณต่อไป โดยจะระดมทุนจากภาคเอกชนต่างๆ และผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเข้ามาสมทบเพิ่มเติมด้วย

3. การจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมความร่วมมือด้านพระพุทธศาสนากับต่างประเทศ จะเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการประสานงานอย่างบูรณาการ คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นรองประธาน และอธิบดีกรมสารนิเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ พร้อมด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้อง

3.2 นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมของเวียดนาม

ปัจจุบันการทูตเชิงวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการทางการทูต เพราะถือว่าเป็นอีกกลไกหนึ่งซึ่งได้รับความสำเร็จมากมายเกี่ยวกับการทูตเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะประเทศเวียดนามก็ได้มีวิธีการดำเนินการทูตเชิงวัฒนธรรม โดยในปี 2554 รัฐบาลเวียดนามได้บรรจุงานด้านการทูตเชิงวัฒนธรรมในเอกสารของการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามสมัยที่ 11 ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

โดยรัฐบาลเวียดนามได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยชั้นนำจัดการเรียนการสอนวิชาการทูตเชิงวัฒนธรรมภายในสิ้นปี 2554 โดยมีสถาบันการทูตแห่งเวียดนาม (IIR), มหาวิทยาลัยวัฒนธรรมฮานอย (HUC), สถาบันวารสารและการสื่อสาร (AJC), และสถาบันการเมืองและบริหารรัฐกิจแห่งชาตินครโฮจิมินห์ ได้เข้าร่วมโครงการซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็จะช่วยกระตุ้นการใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมในการเป็นเครื่องมือเพื่อส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเวียดนามให้แก่ประชาคมโลกและช่วยพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับทุกประเทศในระยะ 10 ปีข้างหน้า ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวของรัฐบาลจะเป็นประโยชน์ต่อทุกระดับในสังคมซึ่งมีวิธีการนำไปใช้ที่หลากหลายและตอบสนองเป้าประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่ประชาชนและชุมชนเกี่ยวกับประเทศและภูมิภาคต่างๆ สำหรับการจัดการเรียนการสอนก็ควรปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับปัจจัยและเงื่อนไขต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

รัฐบาลเวียดนามจะการใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการดำเนินการทูตด้านอื่นๆ ในต่างประเทศรวมทั้งใช้ภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ โดยการใช้การทูตเชิงวัฒนธรรมในต่างประเทศของเวียดนามได้ดำเนินมาในช่วงระยะหนึ่งแล้ว และยุทธศาสตร์ใหม่ของรัฐบาลจะช่วยให้การทูตเชิงวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของการทูตยุคใหม่ของเวียดนาม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือช่วยในการทูตด้านการเมือง และการทูตด้านเศรษฐกิจ โดยในแนวทางใหม่นี้จะมุ่งพัฒนาเอกอัครราชทูต (Information Ambassadors) เพื่อทำหน้าที่บูรณาการเวียดนามเข้ากับเศรษฐกิจและสังคมโลกให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผนวกการทูตวัฒนธรรมเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมทดลองตามประเพณีจัดเป็นกิจกรรมของสโมสรต่างๆ

โดยประธานาธิบดีเวียดนาม นายเหวียน มินห์ เจียด (Nguyen Minh Triet) ได้มอบนโยบายแก่เอกอัครราชทูตและกงสุลใหญ่เวียดนาม ว่าการทูตเชิงวัฒนธรรมเป็นการสนับสนุนสิ่งที่ดีงาม

ทางอารยธรรม โดยในปี 2563 มีแผนจะจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและวัฒนธรรมเวียดนาม 5 แห่งในภูมิภาคหลัก โดยที่ผ่านมามีเวียดนามได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในต่างประเทศในฝรั่งเศส รัสเซีย เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 นายฟาน วัน ขาย (Phan Van Khai) นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้อนุมัติยุทธศาสตร์การทูตเชิงวัฒนธรรมของเวียดนามจนกระทั่งถึงปี 2563 ที่มุ่งเน้นเรื่องการบูรณาการเวียดนามเข้ากับประชาคมโลกในทุกมิติอย่างแข็งขันและเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีจุดมุ่งหมายให้โลกได้รู้จักเวียดนามในแง่มุมที่หลากหลาย โดยระบุว่า “ต้องสร้างสรรค์ความรู้เกี่ยวกับการผสมผสานวัฒนธรรม มีความเชื่อมโยงระหว่างการทูตเชิงวัฒนธรรมกับการทูตทางการเมืองและการทูตทางเศรษฐกิจ พยายามประชาสัมพันธ์เพื่อให้เพื่อนมิตรต่างประเทศมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับเวียดนาม เข้าร่วมระเบียบวัฒนธรรมพหุพหุชาติและใช้ประโยชน์จากโครงการและความคิดริเริ่มของยูเนสโกเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ยกกระดับสถานะและบทบาทของเวียดนามให้สูงขึ้น” ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อเวียดนามในด้านการพัฒนาประเทศตลอดจนรักษาความใกล้ชิดระหว่างชาวเวียดนามโพ้นทะเลกับชาวเวียดนามในฐานะประเทศแม่ โดยในหลายปีที่ผ่านมาทางกระทรวงการต่างประเทศเวียดนามได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการและฝึกอบรมเวียดนาม พร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการสอนภาษาเวียดนามให้แก่ชาวเวียดนามในประเทศต่างๆ ซึ่งจะช่วยอนุรักษ์ภาษาเวียดนามและเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเวียดนามในกลุ่มเวียดนามโพ้นทะเลพร้อมทั้งจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น ค่ายฤดูร้อน “วสันต์ฤดูแห่งปีตุภูมิ” เพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนาความสามัคคีของชมรมชาวเวียดนามที่พำนักอาศัยในต่างประเทศ

ทั้งนี้ก็ได้มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ร่วมกันผลักดันยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงข่าวสารและการสื่อสาร นอกจากนี้เวียดนามจะมีแผนยุทธศาสตร์การทูตเชิงวัฒนธรรมและยังให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ในต่างประเทศ จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวที่ส่งผลให้การทูตเชิงวัฒนธรรมกลายเป็นแนวดำเนินนโยบายต่างประเทศของเวียดนามอย่างเป็นทางการ เมื่อปี 2553 เวียดนามได้ประสบความสำเร็จสูงสุดในการดำเนินงานด้านการทูตเชิงวัฒนธรรมและมีการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีกรมวัฒนธรรม

ต่างประเทศและยูเนสโก กระทรวงการต่างประเทศเวียดนามเป็นริ้วแรงสำคัญ อาทิการจัดงานฉลองครบรอบ 1000 ปี ของการสถาปนากรุงฮานอยถั่งลอง การขึ้นทะเบียนป้อมปราการราชวังถั่งลองเป็นมรดกโลกด้านวัฒนธรรมของยูเนสโก จารีกบนแผ่นดิน 82 แห่งเป็นมรดกโลกด้านเอกสารบันทึกข้อมูล การจัดฉลองการเป็นประธานอาเซียนของเวียดนามในการประชุมอาเซียนครั้งที่ 16 และ 17 การจัดงานวันเวียดนามที่ เยอรมนี รัสเซีย และจีน เพื่อฉลองวันครบรอบการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศดังกล่าว เป็นต้น

นอกจากนั้นยังมีชาวเวียดนามโพ้นทะเลกว่า 4 ล้านคน ที่อาศัยอยู่ใน 101 ประเทศ และดินแดนต่างๆ ทั่วโลกกว่าร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว และมีจำนวนไม่น้อยที่บุคลากรที่มีความรู้และความสามารถสูงหรือประสบความสำเร็จทางธุรกิจ ซึ่งรัฐบาลเวียดนามพยายามสร้างแรงจูงใจเพื่อดึงให้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาประเทศของเวียดนาม นโยบายการทูตเชิงวัฒนธรรมของเวียดนามเป็นนโยบายที่แบบยลโดยเน้นผลลัพธ์ด้านจิตใจลดหรือละอคติที่มีต่อพรรคคอมมิวนิสต์ และสร้างความรู้สึกรักชาตินิยมเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยการทูตเชิงวัฒนธรรมของเวียดนามมีแนวโน้มและการเติบโตค่อนข้างสูง โดยในปี 2554 รัฐบาลเวียดนามได้ดำเนินกิจกรรมด้านการทูตเชิงวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยกระชับความสัมพันธ์และมิตรภาพ สามารถสร้างความเข้าใจระหว่างประชาชนเวียดนามกับประชาชนประเทศต่างๆ อีกทั้งช่วยให้ประชาคมระหว่างประเทศเข้าใจเสรีภาพทางศาสนาและสิทธิมนุษยชนในเวียดนามมากขึ้น

3.2.1 เสรีภาพในการนับถือศาสนาในเวียดนาม

เกี่ยวกับเรื่องศาสนาแม้ว่าเวียดนามจะถูกมองว่าจำกัดเสรีภาพทางศาสนา เพิกเฉยต่อเสียงวิพากษ์วิจารณ์เรื่องปิดกั้นเสรีภาพทางศาสนาและไม่เคารพสิทธิมนุษยชนเท่าที่ควร ในเวียดนามเองนั้นมีประชาชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และประชาชนก็นับถือศาสนาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่เดิมนั้นชาวเวียดนามนับถือศาสนาธรรมชาติ เช่น ปู่ย่าตายาย เทพเจ้าต่างๆ ที่แต่ละท้องถิ่นจะนับถือต่างกันออกไป โดยศาสนาที่ประชาชนชาวเวียดนามนับถือ นั้น ได้แก่ พุทธศาสนา คริสต์ศาสนา อิสลาม หัวเห่า เกาได๋ เป็นต้น แต่ถึงแม้ว่ารัฐบาลคอมมิวนิสต์ของเวียดนามจะทำลายความเชื่อและศาสนาส่วนหนึ่งไปในช่วงปฏิวัติระบบการปกครอง แต่หลังจากที่รัฐบาล

เวียดนามมีการปฏิรูปประเทศตามนโยบาย “ไค่เหม่ย” ในพ.ศ. 2529 ศาสนาต่างๆในเวียดนามได้มีเสรีภาพในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนามากขึ้น (เขียน ชีระวิทย์, 2542 : 66) เรื่องเกี่ยวกับเสรีภาพทางศาสนารัฐบาลอนุญาตให้ประชาชนมีเสรีภาพทางศาสนาได้ครบเท่าที่เสรีภาพนั้นไม่สิ้นคลอนเสรีภาพพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาล และสิทธิมนุษยชน เสรีภาพทางศาสนาจะถูกจำกัดมากขึ้นหากการใช้เสรีภาพถูกนำมาใช้เพื่อการต่อต้านรัฐบาลหรือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม หมายความว่าสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ต้องใช้โดย “มีจิตสำนึกในอุดมการณ์สังคมนิยม” เป็นสำคัญ โดยรัฐบาลเวียดนามพยายามแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลเองนั้นได้ให้เสรีภาพทางศาสนาเพิ่มมากขึ้น

โดยในปี พ.ศ. 2546 นายฟาน วัน ข่าย นายกรัฐมนตรีเวียดนามในขณะนั้น ได้เข้าพบปะหารือกับพระทิช เหวียน กวาง (Thich Huuyen Quang) พระเถระวัย 86 พรรษา ผู้ก่อตั้งสมาคมพุทธเอกภาพของเวียดนาม ซึ่งถูกกักบริเวณภายในบ้านเป็นเวลา 20 ปี โดยท่านทิช เหวียน กวาง ได้เคยกล่าวหารัฐบาลเวียดนามว่าจำกัดเสรีภาพทางศาสนาแทรกแซงและควบคุมกิจกรรมทางศาสนา โดยก่อตั้งองค์กรทางพุทธศาสนาของรัฐขึ้นมาแทนสมาคมพุทธเอกภาพ การพบปะพระเถระผู้ใหญ่ของนายกรัฐมนตรีเวียดนามครั้งนี้มีเหตุผลอยู่บางประการคือ ในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลเวียดนามถูกสอดส่องจากองค์กรระหว่างประเทศบางแห่งว่าจำกัดเสรีภาพทางศาสนา อันจะมีผลต่อการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอันเป็นที่ต้องการของเวียดนามอย่างยิ่งจากประเทศต่างๆ และหน่วยงานระหว่างประเทศต่อเวียดนาม เพื่อนำเข้ามาพัฒนาระบบสาธารณสุขปโลก (ธัญญาทิพย์ ศรีพนา, 2547 : 1)

รัฐบาลเวียดนามยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามกับโบสถ์โรมันคาทอลิก โดยการเยือนเวียดนามของ Cardinal Crescenzo Sepe ในเดือนธันวาคม 2548 โดยในระหว่างการเยือนเวียดนามนี้ Cardinal ได้บวชพระถึง 57 องค์ และได้ตั้งศาสนสถานแห่งใหม่ที่จังหวัดบาเรีย-หุงเต่า ตอนใต้ของเวียดนาม(ธัญญาทิพย์ ศรีพนา, 2549 : 99) นายเหงียน เต็น สูง นายกรัฐมนตรีเวียดนามในขณะนั้น ได้เข้าพบพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16 (Pope Benedict XVI) ในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2550 ที่สำนักวาติกันในกรุงโรม ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ ซึ่งในปี 2518 รัฐบาลเวียดนามได้ตัดความสัมพันธ์กับสำนักวาติกัน ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาเวียดนามถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของฝรั่งเศส

ซึ่งได้เคยเข้ามาครองเวียดนามฝ่ายสังคมนิยมในฐานะเจ้าอาณานิคม และเมื่อฝรั่งเศสออกไปแล้ว เวียดนามก็มองว่าสำนักวาติกันเป็นส่วนหนึ่งของเวียดนามใต้ และในปัจจุบันสำนักวาติกันก็ยังคง การส่งคืนทรัพย์สินที่เวียดนามได้ยึดไปเมื่อเวียดนามรวมประเทศในปี พ.ศ. 2518 และรอคอย อนุญาตจากเวียดนามให้ตั้งโรงเรียนแคทอลิกและโครงการเพื่อสังคมในเวียดนามซึ่งก็มีความเป็นไปได้ ในอนาคต ทั้งนี้เวียดนามจะอาศัยโครงการดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเวียดนาม ในช่วงที่เศรษฐกิจกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว

โดยในปี 2548 รัฐบาลเวียดนามได้อาราธนาท่านดิช นัท ฮันห์ พระภิกษุชาวเวียดนามซึ่ง พำนักในประเทศฝรั่งเศส กลับมาทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ณ มาตุภูมิในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งท่านดิช นัท ฮันห์ เป็นนักต่อสู้ด้วยวิธีการต่อสู้เพื่อสันติภาพ เพื่อแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ หยุดการ สนับสนุนสงครามและมุ่งเน้นสันติภาพ โดยปลุกจิตสำนึกต่อคนทั่วโลก จนกระทั่ง มาร์ติน ลูเธอร์ คิง จูเนียร์ (Martin Luther King, Jr.) เสนอนามท่านดิช นัท ฮันห์ เพื่อรับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ในปี พ.ศ. 2510 การทำงานเช่นนี้ทำให้รัฐบาลเวียดนามได้ปฏิเสธการกลับประเทศของท่าน ถึงแม้รวมประเทศแล้วก็ตามท่านจึงลี้ภัยอย่างเป็นทางการในประเทศฝรั่งเศส และเมื่อ สถานการณ์ทางการเมืองของเวียดนามเข้าสู่ภาวะปกติท่านดิช นัท ฮันห์ ได้เดินทางกลับไปเยือน ประเทศเวียดนามบ้านเกิดของท่านอย่างเป็นทางการหลังการจากมาเป็นเวลา 39 ปี และได้รับการ ต้อนรับจากประชาชนชาวเวียดนามอย่างอบอุ่น รวมทั้งได้รับความสนใจจากชาวพุทธทั้งใน ภายในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

ในปี 2551 รัฐบาลเวียดนามได้เสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมชาวพุทธนานาชาติ เนื่อง ในวันวิสาขบูชาโลก วันสำคัญสากลของโลก โดยเวียดนามได้รับเลือกให้เป็นเจ้าภาพจัดการ ประชุมชาวพุทธนานาชาติขึ้น ณ กรุงฮานอย ระหว่างวันที่ 14-16 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งการ เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนี้ถือเป็นก้าวสำคัญของพระพุทธศาสนาในประเทศเวียดนามที่แสดง ศักยภาพของพุทธศาสนิกชนในเวทีนานาชาติ และการประชุมดังกล่าวนี้ได้รับการบันทึกว่าเป็นการ ร่วมประชุมชาวพุทธจากนานาชาติที่มากที่สุดในประวัติศาสตร์ โดยมีพุทธศาสนิกชนร่วมประชุม ประมาณ 1,500 รูป/คน จาก 74 ประเทศทั่วโลก

3.2.2 พุทธศาสนาในเวียดนาม

ภายหลังเมื่อเวียดนามได้รวมประเทศและสถาปนารัฐสังคมนิยมเวียดนามขึ้นในปี 2519 จึงเป็นเงื่อนไขที่ดีสำหรับการรวมกันของพุทธศาสนาในประเทศเวียดนาม โดยในปี 2524 รัฐบาลเวียดนามได้รวบรวมชาวพุทธทุกนิกายในเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้ องค์กรต่างๆทั่วประเทศเวียดนาม เข้าเป็นองค์กรอันเดียวกันซึ่งเรียกว่า พุทธสมาคมเวียดนาม (Vietnam Buddhist Sangha) ในการร่วมฟื้นฟูพุทธศาสนาขึ้นอีกครั้งภายหลังการรวมชาติภายใต้คำขวัญว่า “ธรรมะ-ชาติ-สังคมนิยม” (Dharma - Nation- Socialism) จึงทำให้พุทธศาสนาในเวียดนามได้ฟื้นตัวขึ้น มีการบูรณปฏิสังขรณ์วัดวาอารามที่เสียหายจากภัยสงคราม โดยรัฐบาลเวียดนามได้ให้การสนับสนุนการอบรมเผยแผ่ธรรมะ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนสมณทูตกับประเทศใกล้เคียง เช่น ไทย พม่า กัมพูชา ลาวและจีน

เวียดนามประกอบด้วยประชากรหลากหลายกลุ่ม ซึ่งมีประชากรทั้งหมดจำนวน 54 กลุ่ม จากการสำรวจสำมะโนประชากรสถิติเมื่อเดือนกรกฎาคมปี 2554 ประชากรชาวเวียดนามทั่วประเทศมีจำนวน 90,549,390 คน โดยมีชาวเวียดนาม(Kinh)85.7%, ต่าย (Tay)1.9%, ไทย(Thai)1.8%, เขมร(Khmer)1.5%, ม้ง (Mong)1.2%, นุง (Nung)1.1%, อื่นๆ(others) 5.3% ในด้านการนับถือศาสนานั้นประชาชนชาวเวียดนามนับถือศาสนาแตกต่างกันไป จากการสำรวจเมื่อปี 2542 มีจำนวนชาวพุทธ (Buddhist)9.3%, คาทอลิก(Catholic)6.7%, หัวเหา (Hoa Hao)1.5%, เกาได๋ (Cao Dai) 1.1%, โปรเตสแตนต์ (Protestant) 0.5%, มุสลิม(Muslim) 0.1%, ไม่มีศาสนา (none) 80.8% ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรชาวเวียดนามที่นับถือพระพุทธศาสนาทั้งประเทศนั้น มีจำนวนมากกว่าประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น

พุทธศาสนาในเวียดนามปัจจุบันนี้มีนิกายที่สำคัญอยู่ 2 นิกาย โดยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพุทธศาสนาเถรวาทมานานหลายร้อยปีนับตั้งแต่จีนเข้ามาปกครองเวียดนาม จึงทำให้เห็นว่าเวียดนามนั้นเป็นพุทธศาสนานิกายเถรวาท เพราะพุทธศาสนานิกายเถรวาทในเวียดนามแต่เดิมนั้นจำกัดอยู่แต่ในชนกลุ่มน้อยเชื้อสายเขมร เมื่อครั้งที่ฝรั่งเศสปกครองและจัดให้โคชินจีนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศอินโดจีนของฝรั่งเศส วัดและพระสงฆ์ฝ่ายเถรวาทเชื้อสายเขมรเหล่านี้ขึ้นตรงต่อพระมุขสงฆ์ในกัมพูชา แต่เมื่อเวียดนามได้รับเอกราชแล้วคณะสงฆ์เถรวาทในเวียดนามก็แยกตัวออกจากการปกครองของคณะสงฆ์เขมร และจัดการปกครองขึ้นใหม่เป็นระบบของตนเอง เมื่อมีการฟื้นฟูปรับปรุงกิจการพระพุทธศาสนามีการจัดตั้งสมาคมและกลุ่มศึกษาพระพุทธศาสนากันขึ้นในช่วงก่อนเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น ชาวเวียดนามได้เริ่มหันมาสนใจคำสอนดั้งเดิมของพระพุทธเจ้าที่สืบทอดมาในฝ่ายเถรวาท

พุทธศาสนานิกายเถรวาทได้รับความสนใจจากประชาชนชาวเวียดนาม เมื่อ นายHo Tong ซึ่งเป็นชาวเวียดนามที่เกิดในทางตอนใต้ของประเทศ โดยเขาได้จบการศึกษาชั้นสูงจากฮานอย และหลังจากสำเร็จการศึกษาเขาได้ถูกส่งตัวไปทำงานกับรัฐบาลฝรั่งเศสที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา ในระหว่างที่เขาอาศัยอยู่ในกัมพูชานั้นเขาได้ศึกษาพุทธศาสนาและปฏิบัติธรรม โดยมีสมเด็จพระสังฆราช (Chuon Nath) แห่งกัมพูชาเป็นพระอาจารย์สอนจนกระทั่งเขาได้ตัดสินใจอุปสมบทเป็นพระภิกษุในพุทธศาสนา ณ วัดอุณาโลม โดยมีสมเด็จพระสังฆราช(Chuon Nath) แห่งกัมพูชาเป็นพระอุปัชฌาย์ โดยมีฉายาว่า Vansarakhita ในปี 2483 ได้มีกลุ่มพุทธศาสนิกชนชาวเวียดนามซึ่งนำโดย นายเหวียน วัน ฮิว (Nguyen Van Hieu) ได้มากราบอาราธนานิมนต์พระ Ho Tong กลับประเทศเวียดนามและได้ร่วมกันสร้างวัดพุทธศาสนานิกายเถรวาทเวียดนามแห่งแรกขึ้นในนครโฮจิมินห์ ชื่อวัดบุ๋วว่าง (Buu Quang) หรือ (Ratana Ramsyarama) โดยได้อาราธนานิมนต์สมเด็จพระสังฆราชแห่งกัมพูชาพร้อมด้วยพระภิกษุกัมพูชา จำนวน 30 รูป มาทำพิธีผูกพัทธสีมาในวัดแห่งนี้

เมื่อต่อมา มีการจัดตั้งองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก¹ ขึ้นในพ.ศ. 2493 ทำให้ชาวเวียดนามมีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับประเทศเถรวาทมากขึ้นความสนใจนั้นก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้นอีก พระพุทธศาสนาในฝ่ายเถรวาทในเวียดนามจึงเจริญขยายออกไป มีการสร้างวัดเถรวาทใหม่ๆขึ้นในภาคใต้ของเวียดนามอีกหลายวัด และได้ขยายออกไปสู่ภาคกลางของประเทศ โดยศูนย์กลางของคณะสงฆ์เถรวาทตั้งอยู่ที่วัดเซตวัน (Ky Vien) ในนครโฮจิมินห์ (พระธรรมปิฎก(ป.อ.ปยุตฺโต), 2540 : 306) ในปี 2500 พระHo Tong ได้เป็นประธานสงฆ์ฝ่ายเถรวาทเวียดนาม ทำให้พระพุทธศาสนาเถรวาทเวียดนามมีความเจริญขึ้นตามลำดับ

จากรายงานของพุทธสมาคมเวียดนาม (Vietnam Buddhist Sangha) เดือนกันยายนในปี 2550 พบว่าทั้งประเทศเวียดนามมีจำนวนพระภิกษุและแม่ชี จำนวน 38,866 รูป โดยแบ่งเป็นภิกษุฝ่ายมหายานจำนวน 29,947 รูป และจำนวนของพระภิกษุ นิกายเถรวาททั้งประเทศจำนวน 8,919 รูป โดยแยกเป็นพระภิกษุเถรวาทเขมรจำนวน 8,574 รูป และพระภิกษุเถรวาทเวียดนามจำนวน 345 รูป โดยมีวัดทั้งหมด 12,274 วัด ซึ่งแบ่งเป็นวัดพุทธฝ่ายมหายาน 11,745 วัด และจำนวนวัดพุทธเถรวาทในเวียดนามมีจำนวน 529 วัด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นวัดเถรวาทเขมรจำนวน 452 วัด และวัดเถรวาทเวียดนามมีจำนวน 77 วัด (Thich Tam Duc, 2008 : 26-28) ทั้งนี้วัดต่างๆในเวียดนามที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของชาติ ยังได้รับการขึ้นทะเบียน ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรม (Historical and Cultural Heritage) จากกระทรวงวัฒนธรรม กีฬา และ

¹ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 โดยมีสำนักงานใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 616 ในอุทยานเบญจสิริ สุขุมวิท 24 แขวงชอยเมธินีเวศน์ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ

การท่องเที่ยว ในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550 จำนวนถึง 719 วัด จากจำนวนวัดทั้งหมดภายในประเทศทั้งมหายานและเถรวาท (Ha Van Tan, 2008 : 321) ในส่วนใหญ่แล้ววัดพุทธเถรวาทเวียดนามจะอยู่ทางตอนใต้และบริเวณตอนกลางของประเทศเวียดนาม โดยสามารถแสดงแบ่งจำนวนวัดพุทธเถรวาทเวียดนามออกตามจังหวัดต่างๆ ได้ดังนี้ (Mea Chee Huynh Kim Lam, 2100 : 91)

ตาราง 3.1 จำนวนวัดพุทธเถรวาทในเวียดนาม

ที่	จังหวัด	ภาค	จำนวนวัด	
			เขมร	เวียดนาม
1	Ho Chi Minh City โฮจิมินห์	ใต้	2	23
2	An Giang อันเกียง	ใต้	64	0
3	Ba Ria Vung Tau บาเรีย - หวงเต่า	ใต้	1	7
4	Bac Lien บากเถียว	ใต้	22	0
5	Ben Tre เบ็น แตร	ใต้	0	1
6	Binh Duong บิญดววง	ใต้	0	3
7	Binh Dinh บิญดึญ	กลาง	0	1
8	Binh Phuoc บิญฟววก	ใต้	2	3
9	Ca Mau กำไม้ว	ใต้	7	0
10	Can Tho เกิ่น เทอ	ใต้	12	1
11	Da Nang ดานัง	กลาง	0	1
12	Dak Lak ดาลัด	กลาง	0	1
13	Dong Nai ดังไน	ใต้	1	16

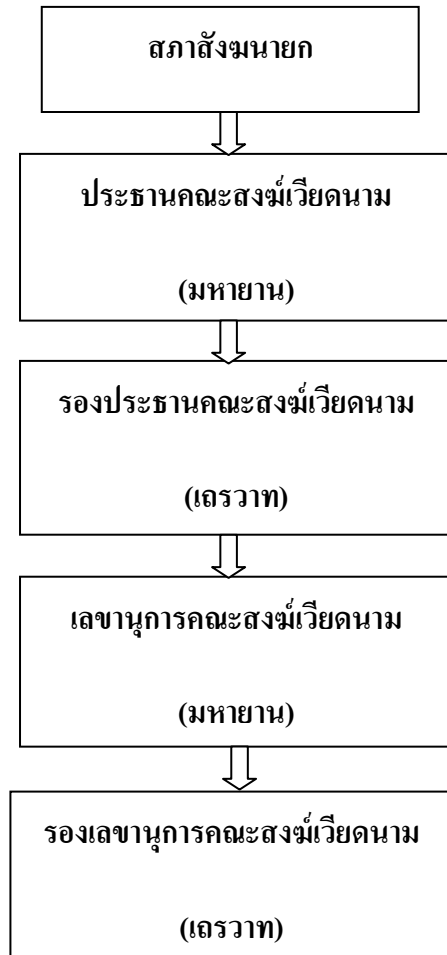
ตาราง 3.1 (ต่อ)

14	Hau Giang หัวเกียง	ใต้	15	0
15	Hue เว้	กลาง	0	6
16	Khanh Hoa ขัญฮั่ว	กลาง	0	1
17	Kien Giang เคียนเกียง	ใต้	74	1
18	Quang Nam กว๋งนัม	กลาง	0	2
19	Soc Trang ซ็อกตราง	ใต้	92	0
20	Tien Giang เทียนเกียง	ใต้	0	4
21	Tra Vinh ตร้าวิญ	ใต้	141	1
22	Vinh Long วิญหลง	ใต้	13	5
รวมทั้งหมด			452	77
			527	

ด้านการปกครองคณะสงฆ์เวียดนามได้แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ในระดับส่วนกลาง และระดับภูมิภาค ในระดับส่วนกลางประกอบด้วยสภาสังฆนายก โดยประธานคณะสงฆ์เวียดนามนั้นมีฝ่ายมหานายเป็นประธานคณะสงฆ์เวียดนาม ส่วนฝ่ายเถรวาทเป็นรองประธานคณะสงฆ์เวียดนาม ส่วนฝ่ายเลขานุการคณะสงฆ์เวียดนามคือฝ่ายมหานายก และรองเลขานุการได้แก่ฝ่ายเถรวาท โดยการปกครองคณะสงฆ์เวียดนามทั้งประเทศนั้น ได้แบ่งการปกครองออกเป็นทั้งหมด 178 รูป ประกอบด้วยฝ่ายมหานายกจำนวน 147 รูป และฝ่ายเถรวาท (เขมร, เวียดนาม) จำนวน 29 รูป จากพระสงฆ์ทั่วประเทศ

โดยสามารถจำแนกออกเป็นโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์เวียดนามในระดับประเทศทั้งในส่วนกลางและระดับภูมิภาค แบ่งออกได้ดังนี้

โครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์เวียดนาม

ภาพที่ 3.1 แสดงลำดับโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์เวียดนาม

ส่วนโครงสร้างของฝ่ายบริหารงานด้านธรรมะซึ่งประกอบด้วย 10 หน่วยงานและสถาบันต่างๆ ดังนี้

1. ฝ่ายกิจการคณะสงฆ์ (Sangha affairs)
2. ฝ่ายฝึกอบรมพระสงฆ์และแม่ชี (Training monks & nuns)
3. ฝ่ายเผยแผ่พุทธศาสนา (Dharma propagation)
4. ฝ่ายแนะแนวฆราวาส (Guidance of laity)
5. ฝ่ายพิธีกรรมพุทธศาสนา (Buddhist rites)
6. ฝ่ายวัฒนธรรมพุทธศาสนา (Buddhist culture)
7. ฝ่ายเศรษฐศาสตร์และการเงิน (Economics & Finance)
8. ฝ่ายงานสังคมสงเคราะห์ (Social charity)

9. ฝ่ายพุทธศาสนานานาชาติ(International Buddhism)

10. ฝ่ายสถาบันวิจัยพุทธศาสนาเวียดนาม (Vietnam Buddhist Research Institute)

สำหรับในระดับภูมิภาคก็ประกอบด้วยหน่วยงานต่างๆ 10 หน่วยงานเช่นเดียวกับ
ส่วนกลาง

ด้านการศึกษาของคณะสงฆ์เวียดนาม ภายในประเทศเวียดนามมีสถาบันการศึกษาทาง
พระพุทธศาสนาในระดับมหาวิทยาลัยตามจังหวัดต่างๆ ทั้งหมด 4 แห่ง ดังนี้ 1.ฮานอย (Ha Noi)
2. เว้ (Hue) 3.โฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) 4. เกิ่นเทิม (Can Tho) และวิทยาลัยพุทธศาสนาอีก 8 แห่ง
นอกจากนั้นยังมีโรงเรียนพระปริยัติธรรมอีก 30 แห่ง ทั่วประเทศ

พุทธศาสนาในเวียดนามปัจจุบันนี้ได้รับการความสนใจจากประชาชนชาวเวียดนามมาก
ขึ้นตามลำดับ จะสังเกตได้จากพุทธศาสนาเถรวาทในเวียดนามมีการขยายตัวมากยิ่งขึ้น ทั้งที่เดิมที่
นั้นพุทธศาสนาเถรวาทในเวียดนามนั้นจะนับถือกันในกลุ่มชาวเวียดนามเชื้อสายเขมร (เขมรกรรม)
ที่อาศัยอยู่ทางภาคใต้ของเวียดนาม โดยเฉพาะบริเวณดินแดนสามเหลี่ยมแม่น้ำโขง ในปัจจุบันพุทธ
ศาสนาเถรวาทได้ขยายออกไปยังภาคกลางของประเทศ และจำนวนวัดวาอารามและพระภิกษุ
สามเณรก็เพิ่มลำดับมากขึ้น ซึ่งโดยปกติแล้วชาวพุทธไม่ว่าจะอยู่ที่ใดในโลกนี้ก็ตาม เมื่อมีการอยู่
รวมกันเป็นชุมชนก็จะนิยมสร้างวัดขึ้นมาเพื่อเป็นที่ปฏิบัติธรรม รวมถึงใช้เป็นสถานที่ประกอบ
พิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งแต่ละวัดก็จะมีความเป็นมาที่แตกต่างกันไป วัดพุทธศาสนาเถรวาทใน
เวียดนามก็เช่นเดียวกัน ซึ่งประชาชนชาวเวียดนามที่นับถือพุทธศาสนาเถรวาทนั้นมีอยู่ด้วยกัน 2
กลุ่มคือ ชาวเวียดนามเชื้อสายเขมร และชาวเวียดนาม ดังนั้นการสร้างวัดและการปฏิบัติก็จะ
แตกต่างกันออกไป ถ้าเป็นวัดเถรวาทของชาวเวียดนามเชื้อสายเขมร ลักษณะการสร้างวัดก็จะ
ออกไปทางศิลปะของเขมรและนิยมใช้ชื่อวัดเป็นภาษาเขมรและภาษาบาลี ส่วนวัดเถรวาทเวียดนาม
นั้นลักษณะการสร้างวัดได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาเถรวาท และนิยมใช้ชื่อวัดเป็นภาษา
เวียดนาม พุทธศาสนาเถรวาทในเวียดนามทั้งเถรวาทเขมรและเถรวาทเวียดนาม ต่างก็มีจุดร่วมที่
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเหมือนกับทุกประเทศที่นับถือพุทธศาสนาเถรวาท คือ การเคารพในพระ
ธรรมวินัยเดียวกัน สำหรับกิจวัตรนั้นได้รับอิทธิพลของพุทธศาสนาเถรวาทมาพอสมควร คือ
พุทธศาสนาในเวียดนามนั้นพระภิกษุสามเณรจะไม่ออกไปรับอาหารบิณฑบาตจากญาติโยม เพราะ
แต่ละวัดล้วนแล้วแต่มีโรงครัวที่ประกอบอาหารเองภายในวัด ซึ่งเครื่องครัวและวัตถุดิบที่ประกอบ
อาหาร เช่นข้าวสารและอาหารแห้งนั้นพุทธศาสนิกชนจะนำมาถวายไว้ที่วัด